

Laukaan Keskustan valtuustoryhmän ryhmäpuhe talousarvion 2023 lähetekeskustelussa

Vuosi 2023 tulee olemaan muutosten vuosi kunnan toiminnassa. Hyvinvointialueet aloittavat ja kuntaan jää vähemmän toimintoja kunnan vastuulle, mutta samalla käytettävä rahamäärä tulee pienentymään. On arvioitu, että vuosi 2023 on kunnille vaikea ja vuosi 2024 vielä vaikeampi talouden suhteen. Nyt saimme kunnanjohtajan talousarvioesityksen 2 viikkoa sitten talousarvioseminaarin jälkeen, ja sitä olemme käyneet läpi.

Säästöjä ja sopeutuksia tulee olemaan ensi vuonna. Kun ryhmänä kävimme TA-esitystä läpi, kiinnitimme huomiota siihen, että siellä on yhtäältä poistettu investointeja. Toisaalta tarkasteltuna on kuitenkin vielä mahdollisuus suunnata moneen kehittämiseen varoja. Sinne on esimerkiksi nostettu Leppäveden kirjaston päivittäminen, jonka valtuusto tänä vuonna hylkäsi. Kaiken kehittämisen taustalla on varmasti kuntalaisille parempien palvelujen ja asuinalueiden kehittäminen. Tässä tiukassa taloustilanteessa on kuitenkin vielä syytä perata investointeja tiukemmalla kammalla. Onko siis tarvetta laittaa 60K€ puistojen penkkien päivittämiseen, tai kirkonkylän sataman kehittäminen 150K€? Samanaikaisesti toisaalla karsitaan kuitenkin lasten koulujen piha- ja leikkivälineiden päivittämisestä. Laukaan kunta on pitänyt tärkeää kehittää ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Keskustan valtuustoryhmän mielestä tasapuolinen määrärahojen jakaminen on tässäkin tilanteessa tärkeää, että ei kehitetä vain yhtä taajamaa, vaan pidetään myös esimerkiksi kyläkentät valaistuna (vaikka nykyisessä energiakriisissä sähkönsäästökin on tietysti tärkeää). Muun muassa tällaisia asioita Keskustan valtuustoryhmässä pohdittiin.

Investointien isossa kuvassa halutaan saada 1-2 miljoonan säästöt. Investointien onnistuneisuus on avainkysymys. Esimerkiksi Leppäveden päiväkodin hanketyöryhmän toivomme löytävän kokonaistaloudellisia ja pitkäkestoisesti järkeviä ratkaisuja. Toisena esimerkkinä voi miettiä ruokapalvelukeskuksen päivittämisen toteuttamista. Kuinka suuri tarve tähän investointiin lopulta tässä tilanteessa on? Näyttäisi myös, että Saralinnan investointia olisi mahdollista siirtää 2-3 vuotta eteenpäin, niin tarpeellinen kuin se onkin. Lisäksi kuinka paljon meillä on ensi vuonna pelimerkkejä laitettavaksi tonttien sekä teollisuus- ja asuinkortteleiden esirakentamiseen? Voidaanko sieltä sopeuttaa muutama satatuhatta? Myös maanoston investointimäärärahaa on varaa tiputtaa tulevana vuotena jonkin verran.

Keskustan valtuustoryhmää kiinnostaa myös talousmetsien hoito. Siellä on tuplattu vuodelle 2023 hoitokustannukset, vaikkakin ne siirtyvät tekniikan puolelta maankäytön alle. Ennen budjetissa oli 50K€, ensi vuodelle 100K€, ja edellisvuosien toteutuneet kustannukset ovat olleet kuitenkin alle 50K€. Käsityksemme mukaan ensivuoden talousarvio on todella tiukka, ja kunnanhallitus tulee vielä raapimaan puoli miljoonaa pois ennen lopullista esitystään, joten käyttötalouteen siis tarvitaan säästöjä. Mikä on kehitysyhtiön 180K€ budjetoitu siivu? Saadaanko kehitysyhtiö pyörittämään toimintoja vaikka 130K€? Sivistyspuolella kun säästetään, näyttää olevan helpoin tapa ottaa perusopetuksen henkilöstökuluista, mitä emme pidä toivottavana. Olisiko siis sivistyslautakunnan puolella jotain muuta säästökohdetta, joka ei kohdistu suoraan opetustoimintaan? Vapaa-aikapalvelujen sekä kirjasto- ja kulttuuripalvelujen osalta ei talousarviossa ole suuremmin avattu, paljonko sieltä sopeutetaan.

Teknisellä puolella yleistä palvelutasoa on sopeutettu. Näin sanotaan talousarvioesityksessä. Keskustan valtuustoryhmän mielestä on tärkeää, että sopeutukset kohdistuvat tasapuolisesti

palveluihin ja avustuksiin. Laukaan kunnassa on katuverkkoa 118 km, joita kunta hoitaa, ja yksityisteitä kolminkertainen määrä tähän verrattuna eli noin 400 km. Näiden kunnossapito on yksityisillä tiekunnilla. Nämä yksityistiet ovat kaikkien ulkoilijoiden sekä marjastajien käytössä, joten näiden molempien tietyyppien kustannustasojen tulee seurata toisiaan. Joukkoliikenteen kustannusten nousu on nykytilanteessa liian suurta, melkein 100K€ ensi vuodelle. Onkin vakavasti mietittävä, kuinka siellä pysyy kustannukset kurissa niin, että ei olla mukana vuosittaisissa kymmenien tuhansien eurojen hinnannousussa. Nyt esitetty 670K€ joukkoliikenteen kustannus on Laukaan kunnalle liikaa.

Keskustan valtuustoryhmä toivoo kunnanhallitukselle viisautta joulukuun talousarvioesityksen valmisteluun. Vuonna 2023 talouden hoitaminen vaatii joustamista ja kompromisseja kaikilta. Tiukassa tilanteessa yhteistyön merkitys korostuu. Kunnan asukkaiden päälle painavat vielä kasvavat energia- ja elinkustannukset. Siksikin tarvitaan viisautta ja yhteistyötä, että tilanteesta selvitään.